

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS**  
**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GEODEZIJOS IR KARTOGRAFIJOS**  
**ĮSTATYMO NR. IX-415 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS**  
**ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ ĮSTATYMO NR. IX-2135 38<sup>1</sup> IR 39 STRAIPSNIŲ**  
**PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ**

**1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai**

Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas) parengtas siekiant užtikrinti, kad topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys būtų tvarkomi pagal vieningus erdviųjų duomenų modelius. Taip sutvarkyti erdviniai duomenys būtų tinkami įvairiapusiam naudojimui, pvz., teritorijų planavimui, statybų projektavimui, taip pat būtų užtikrintos sąsajos su valstybės registrais, kadastrais ir valstybės informacinėmis sistemomis.

Iki šiol topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys turėjo tvarkyti savivaldybės pagal geodezininkų pateiktus topografinius planus ir inžinerinių tinklų planus, tačiau savivaldybėse sukauptų topografinių planų erdviųjų duomenų analizė parodė, kad tik Vilniaus miesto, Kauno miesto ir keletas kitų savivaldybių nuolat tvarkė erdviųjų duomenų rinkinius. Kitose savivaldybėse topografinių planų erdviniai duomenys kaupiami taikant supaprastintas technologijas, tačiau tokie duomenys netinka įvairiapusiam jų naudojimui. Paminėtina, kad kai kurios savivaldybės visiškai netvarko topografinių planų erdviųjų duomenų.

Siekdama iš esmės pagerinti susiklosčiusią situaciją Žemės ūkio ministerija 2017 m. parengė Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo pasiūlė vieną iš geodezijos ir kartografijos darbų – savivaldybių erdviųjų duomenų rinkinio tvarkymą – priskirti prie valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų. 2017 m. Lietuvos Respublikos Seimas pritarė minėtoms Vietos savivaldos įstatymo pataisoms, todėl nuo 2018 m. išaugo savivaldybės erdviųjų duomenų rinkinio tvarkymo darbų apimtys, todėl tikimasi, kad paspartės teritorijų planavimo, statybų planavimo bei projektavimo ir kt. susiję procesai.

Siekiant užtikrinti, kad naudotojus pasiektų aktualūs savivaldybės erdviųjų duomenų rinkinio duomenys, Projekte numatytos prielaidos įsteigti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą, kurioje topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys būtų tvarkomi pagal vieningus erdviųjų duomenų modelius.

Akcentuotina, kad siekiant išvengti darbų dubliavimo topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviųjų duomenų tvarkymo srityje Projektu siūloma nubrėžti aiškią takoskyrą tarp minėtų duomenis tvarkančių institucijų: savivaldybėms numatoma pavesti tvarkyti Žemės paviršiaus gamtinių ir antropogeninių objektų, išskyrus kitų asmenų valdomus inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius ir geležinkelių infrastruktūrą, erdviniai duomenys, o inžinerinių tinklų, valstybinės reikšmės kelių ir geležinkelių infrastruktūros erdviniai duomenys siūloma pavesti tvarkyti šiuos objektus valdančioms institucijoms ir įmonėms. Pažymėtina, kad topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys savivaldybės bei inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius ir geležinkelių infrastruktūrą valdančios institucijos ir įmonės tvarkytų pagal vieningus erdviųjų duomenų modelius ir šie duomenys būtų pasiekiami per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą.

Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38<sup>1</sup> ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – ERĮ pakeitimo projektas) siekiama suderinti Lietuvos

Respublikos elektroninių ryšių įstatymo (toliau – ERĮ) nuostatas su Projekto nuostatomis, užtikrinant vieningą inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinių duomenų tvarkymą ir jų pasiekiamumą per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą. Iki šiol nesant vieningos informacinės sistemos inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenims tvarkyti, ERĮ yra reglamentuota specifinė tam tikros informacijos apie inžinerinę infrastruktūrą rinkimo ir teikimo tvarka, kurios siūloma atsisakyti atsižvelgiant į Projekte įtvirtinamą centralizuotą šių duomenų tvarkymą Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje.

## **2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Projektų iniciatorė – Žemės ūkio ministerija.

Projektus parengė Žemės ūkio ministerijos Nekilnojamojo turto kadastro ir geodezijos skyriaus (vedėjas Vytautas Paršeliūnas, tel. (8 5) 210 0522, el. p. vytautas.parseliunas@zum.lt) vyriausioji specialistė Palmira Petniūnienė, tel. (8 5) 210 0525, el. p. palmira.petniuniene@zum.lt.

## **3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai**

Geodezijos ir kartografijos įstatyme nėra apibrėžtos *Inžinerinio tinklo, Inžinerinių tinklų plano, Kartografinio kūrinio, Palydovinės nuotraukos, Savivaldybės erdvinių duomenų rinkinio, Savivaldybės geodezinio tinklo, Specialiojo geodezinio tinklo, Teminių geodezijos ir kartografijos darbų užsakovo bei Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos sąvokos.*

Leidimų atlikti geodezijos ir kartografijos darbus valstybės sienos apsaugos zonoje ir teritorinėje jūroje, teisės aktuose nustatytuose valstybinės reikšmės rizikos objektuose, draudžiamose zonose, kariniuose poligonuose, taip pat leidimų dirbti ar susipažinti su valstybės paslaptį sudarančia geodezine ir kartografinė medžiaga reikalavimai yra nustatyti Geodezijos ir kartografijos įstatymo 12 straipsnio 8 ir 9 dalyse. Iš dabartinio reglamentavimo nėra aišku, ar šie reikalavimai taikomi visais atvejais atliekant geodezijos ir kartografijos darbus, ar tik vykdant Geodezijos ir kartografijos įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje nurodytus darbus.

Remiantis Geodezijos ir kartografijos įstatymo nuostatomis, Vyriausybės įgaliotos institucijos kompetencijai priskirtas gyvenamųjų vietovių ribų kartografavimas (4 straipsnio 1 dalies 10 punktas). Paminėtina, kad Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų (t. y. ir gyvenamųjų vietovių) sampratą, jų steigimo, ribų nustatymo ir keitimo principus nustato Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas, kuriame Vyriausybės įgaliotai institucijai tokios funkcijos nenumatytos.

Pastaraisiais metais Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, Lietuvos Respublikos Seime ir Vidaus reikalų ministerijoje ne kartą vyko pasitarimai dėl Lietuvos gyvenamųjų vietovių pavadinimų išsaugojimo, tačiau nei Geodezijos ir kartografijos įstatymas, nei kiti teisės aktai nenumato, kurios institucijos kompetencijai turėtų būti priskirtas informacijos apie geografinius vietovardžius (tarp jų ir gyvenamųjų vietovių pavadinimų) tvarkymas.

Šiuo metu Geodezijos ir kartografijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad visos Lietuvos teritorijos valstybiniai ortofotografiniai žemėlapiai sudaromi ne rečiau kaip kas 5 metai.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad vykdant valstybinius geodezijos ir kartografijos darbus sukurta geodezinės ir kartografinės veiklos produkcija yra valstybės turtas, jeigu ji parengta valstybės biudžeto ir užsienio paramos valstybei lėšomis. Tokia išlyga suponuoja mintį, kad valstybinė geodezinės ir kartografinės veiklos

produkcija galėtų būti parengta ne tik valstybės biudžeto arba Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos valstybei lėšomis.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Vyriausybės įgaliotai institucijai šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbams vykdyti turi būti neatlyginamai suteikiama prieiga prie užsakovo lėšomis parengtos geodezinės ir kartografinės produkcijos.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 6 punktu prie teminių geodezijos ir kartografijos darbų priskirti karinių poligonų, kovinių pozicijų ir kitų karinių objektų ar teritorijų (ribų) susiejimo su geodezinio pagrindu darbai.

Pastebėtina, kad šiuo metu Geodezijos ir kartografijos įstatyme nenustatyta, prie kokių geodezijos ir kartografijos darbų (valstybinių, teminių ar savivaldybių) priskirtini geodezininko atliekami geodezijos ir kartografijos darbai, nurodyti Geodezijos ir kartografijos įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 7 straipsnyje nustatyta, kad savivaldybių geodezijos ir kartografijos darbai gali būti finansuojami ir valstybės biudžeto lėšomis, tačiau nėra reglamentuota, kam ir kokiais pagrindais priklausytų geodezinės ir kartografinės veiklos produkcija, jei ji būtų parengta valstybės biudžeto lėšomis.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 8 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė steigia instituciją geodezijos, kartografijos ir valstybiniam georeferenciniams erdviniam duomenims kaupti ir tvirtina jos nuostatus.

Šiuo metu visus valstybinius geodezijos ir kartografijos darbus, iš jų ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos kartografavimą, organizuoja Nacionalinė žemės tarnyba. Minėti darbai vykdomi viešųjų pirkimų būdu. Taip pat Nacionalinė žemės tarnyba, kaip Vyriausybės įgaliota institucija, patikėjimo teise valdo, naudoja geodezinės ir kartografinės veiklos produkciją, sukurtą vykdant valstybinius geodezijos ir kartografijos darbus, ir ja disponuoja bei administruoja valstybinių erdvinių duomenų rinkinių ir žemėlapių autorių išimtinės turtinės teises.

Iš dabartinio teisinio reglamentavimo nėra aišku, ar inžinerinių tinklų planų informacija yra sudedamoji topografinių planų dalis, ar visgi inžinerinių tinklų planų sudarymas yra atskira geodezijos ir kartografijos darbų rūšis. Dėl tokio neapibrėžtumo savivaldybės, vykdydamos topografinių planų ir erdvinių duomenų rinkinių sudarymo ir tvarkymo darbus, kartu tvarko ir inžinerinių tinklų planų informaciją, o tai sudaro prielaidas darbų dubliavimui.

Pažymėtina ir tai, kad šiuo metu nėra sukurta informacinių technologijų priemonių, kurios leistų topografijos ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis tvarkyti ir teikti pagal vieningą erdvinių duomenų modelį. Taigi, minėti duomenys skirtingose institucijose tvarkomi pagal skirtingus duomenų tvarkymo modelius ir tai užkerta kelią įvairiapusiam tokių duomenų panaudojimui, pvz., užtikrinti sąsajas su valstybės registrais, kadastrais ir valstybės informacinėmis sistemomis, naudoti teritorijų planavimui, statybų projektavimui ir pan.

Šiuo metu Geodezijos ir kartografijos įstatyme nėra nustatyti atsisakymo išduoti geodezininko kvalifikacijos pažymėjimą pagrindai. Šio įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad geodezininkų, turinčių galiojančias nuobaudas, sąrašas skelbiamas jų kvalifikacijos pažymėjimus išduodančios institucijos interneto svetainėje.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 18 straipsnyje apibrėžta Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros paskirtis, iš kurios išeitų, kad į šią infrastruktūrą patenka Lietuvos erdvinės informacijos portalas, Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinė sistema ir Georeferencinio pagrindo kadastras, tačiau minėti komponentai yra aprašyti atskiruose Geodezijos ir kartografijos įstatymo skyriuose.

Akcentuotina, kad informacija apie Lietuvos Respublikos teritorijos ribą iki šiol nėra tvarkoma jokiam valstybės registre ar kadastrė, o tai gali sudaryti prielaidas ginčams reguliuojant visuomeninius santykius, sprendžiant ekonominius, teisėsaugos ir kt. uždavinius.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad geodezinės ir kartografinės veiklos produkcija visiems naudotojams teikiama neatlygintinai, išskyrus atvejus, kai ši produkcija naudojama pridėtinės vertės paslaugoms ar produktams sukurti.

Į Lietuvos nacionalinės teisės sistemą perkeltant 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti nuostatas, ERĮ 38<sup>1</sup> ir 39 straipsniai įtvirtina specialų informacijos apie numatomą įrengti ir esamą elektroninių ryšių infrastruktūrą ir (arba) elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti ir (ar) bendrai naudoti tinkamą fizinę infrastruktūrą (toliau – tinkamos paskirties fizinė infrastruktūra) rinkimo ir prieigos prie jos suteikimo reglamentavimą, siekiant užtikrinti sąlygas bendram tokios infrastruktūros naudojimui. Vadovaujantis ERĮ 38<sup>1</sup> straipsnio 1 ir 2 dalimis, infrastruktūros valdytojai, kurie ketina vykdyti tam tikros elektroninių ryšių infrastruktūros ir (arba) tinkamos paskirties fizinės infrastruktūros įrengimo darbus, turi ne vėliau kaip prieš du mėnesius iki kreipimosi į kompetentingas institucijas dėl reikalingų leidimų atlikti įrengimo darbus gavimo (jeigu tokių leidimų nereikia, iki įrengimo darbų pradžios) pateikti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Tarnyba) ERĮ numatytą informaciją apie numatomą įrengimo darbų pradžią ir galimybes infrastruktūros naudotojams įsirengti elektroninių ryšių infrastruktūrą infrastruktūros valdytojams vykdant atitinkamus įrengimo darbus. Šią informaciją Tarnyba paskelbia savo interneto svetainėje. Pagal ERĮ 39 straipsnio 8 dalį ir 9 dalies 1 punktą, Tarnyba turi sudaryti galimybę infrastruktūros naudotojams elektroniniu būdu gauti valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų elektroniniu būdu valdomą ir (arba) tvarkomą informaciją apie esamą elektroninių ryšių infrastruktūrą ir (arba) tinkamos paskirties fizinę infrastruktūrą, o valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės, viešosios įstaigos privalo tuo pirmiau minėti tikslu suteikti Tarnybai prieigą prie jų elektroniniu būdu valdomos ir (arba) tvarkomos informacijos apie esamą elektroninių ryšių infrastruktūrą ir (arba) tinkamos paskirties fizinę infrastruktūrą.

#### **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Siekiant teisinio reglamentavimo aiškumo Projekto 2 straipsnyje įtvirtinamos *Inžinerinio tinklo, Inžinerinių tinklų plano, Kartografinio kūrinio, Kartografinės projekcijos, Palydovinės nuotraukos, Savivaldybės erdvinio duomenų rinkinio, Savivaldybės geodezinio tinklo, Specialiojo geodezinio tinklo, Teminių geodezijos ir kartografijos darbų užsakovo bei Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos sąvokos bei patikslinamos Aerofotografinės nuotraukos, Geodezijos, Geodezininko, Geodezinio tinklo, Georeferencinio pagrindo žemėlapis, Kartografijos, Teminės kartografijos, Topografinio plano, Topografinio žemėlapis, Valstybinio georeferencinių erdvinio duomenų rinkinio ir Žemėlapis sąvokos. Be to, atsisakoma Projekte nevartojamų sąvokų *Erdvinis objektas, Kartografinių duomenų rinkinys, Kosminio vaizdo žemėlapis, Spausdintinis žemėlapis ir Topografija*.*

Patikslinus Geodezijos ir kartografijos įstatymo 12 straipsnio 8 dalies nuostatą (valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje, pasienio vandenyse, kurių vandenimis arba krantais eina išorės siena, vykdyti geodezinę ir kartografinę veiklą galima Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo nustatyta tvarka ir gavus Valstybės sienos apsaugos tarnybos pritarimą (derinimą) numatomai veiklai) bei šią nuostatą perkėlus į Projekto 3 straipsnį,

aiškiai nustatoma, kad pirmiau minėti reikalavimai taikomi visais atvejais vykdant geodezijos ir kartografijos darbus.

Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 13 str. nustatyta, kad dokumentų ir pasiūlymų, reikalingų Lietuvos Respublikos teritorijos administraciniams vienetams steigti ar panaikinti, jų ir gyvenamųjų vietovių pavadinimams suteikti ar keisti, teritorijų riboms nustatyti ar keisti <...>, jų teritorijų ribų nustatymo ar keitimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų ir pavadinimų tvarkymo taisyklių<sup>1</sup> 28 p. reglamentuota, kad savivaldybės <...> organizuoja gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų planų (M 1:10000 ir M 1:50000) parengimą. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 1 d. 11 p. yra reglamentuota, kad savivaldybėms įstatymuose priskirtų geodezijos ir kartografijos darbų, išskyrus savivaldybės erdvinių duomenų rinkinio tvarkymą, organizavimas ir vykdymas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Atsižvelgiant į šias nuostatas Projekte iš valstybinių geodezijos ir kartografijos darbų sąrašo siūloma išbraukti gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų kartografavimo darbus, kadangi Vyriausybės įgaliota institucija jų nevykdo, ir patikslinus šio darbo pavadinimą įrašyti prie savivaldybių geodezijos ir kartografijos darbų (Projekto 6 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Paminėtina, kai tai nėra nauja funkcija, priskiriama savivaldybėms projektu, kadangi ši funkcija savivaldybėms jau yra nustatyta Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymu. Taip būtų užtikrinta, kad Geodezijos ir kartografijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nuostatos būtų suderintos.

Atsižvelgiant į pastaruosiu metu Lietuvos Respublikos Seime, Lietuvos Respublikos Vyriausybėje ir Vidaus reikalų ministerijoje vykusių pasitarimų metu išsakytą nuostatą, kad gyvenamųjų vietovių pavadinimai yra vertinga mūsų tautos kultūros paveldo dalis, kurią būtina išsaugoti, Projekte siūloma prie valstybinių geodezijos ir kartografijos darbų priskirti geografinių vietovardžių tvarkymą (Projekto 4 straipsnio 1 dalies 8 punktas).

Praktika parodė, kad atsižvelgiant į meteorologines sąlygas visos Lietuvos teritorijos ortofotografinius žemėlapius optimaliausia atnaujinti per 3 metų laikotarpį (kasmet atnaujinant 1/3 šalies teritorijos). Siekiant užtikrinti tinkamą 2014–2020 m. laikotarpio bendros žemės ūkio politikos finansavimą, valdymą ir stebėseną, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-900 nustatyta, kad nuo 2015 m. ortofotografiniai žemėlapiai atnaujinami kas 3 metai. Atsižvelgiant į tai Projekte taip pat siūloma nustatyti, kad visos Lietuvos teritorijos valstybiniai ortofotografiniai žemėlapiai būtų sudaromi ne rečiau kaip kas 3 metai.

Valstybiniai geodezijos ir kartografijos darbai finansuojami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto arba Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos valstybei lėšomis, o vykdant šiuos darbus sukurta geodezinės ir kartografinės veiklos produkcija apskaitoma kaip valstybės turtas, kurį patikėjimo teise valdo, naudoja ir kuriuo disponuoja Vyriausybės įgaliota institucija. Atsižvelgiant į tai tikslinamos Projekto 4 straipsnio 4 dalies ir 7 straipsnio 1 dalies nuostatos.

Projektu taip pat siūloma pakeisti Geodezijos ir kartografijos įstatymo 5 straipsnį ir į teminių geodezijos ir kartografijos darbų sąrašą įtraukti geodezininko atliekamus geodezijos ir kartografijos darbus (topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų sudarymas, pastatų ir statinių nuosėdžių ir posvyrių nustatymas, suprojektuotų statinių (jų dalių), inžinerinių tinklų ir

---

<sup>1</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 651 „Dėl Administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų ir pavadinimų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“.

sisiekimo komunikacijų vietų žymėjimas ir jų faktinės padėties schemų sudarymas), erdvių paviršiaus modelių sudarymo, nuotolinio skenavimo, vidaus vandens kelių, locmano žemėlapių sudarymo darbus ir pastatų fasadų fotogrametrinius matavimus, kurie iki šiol nebuvo priskirti prie jokios geodezijos ir kartografijos darbų srities. Be to, iš teminių geodezijos ir kartografijos darbų sąrašo siūloma išbraukti karinių poligonų, kovinių pozicijų ir kitų karinių objektų ar teritorijų (ribų) susiejimo su geodeziniais pagrindais darbus. Manytume, kad siūlomi pakeitimai leistų užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumą ir nuoseklumą.

Priklausomai nuo to, kas užsako teminius geodezijos ir kartografijos darbus, šie darbai gali būti finansuojami iš skirtingų finansavimo šaltinių: jei teminių geodezijos ir kartografijos darbų užsakovas yra valstybės institucija, šie darbai finansuojami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis, jei užsakovas savivaldybės institucija – savivaldybės biudžeto lėšomis, jei užsakovas privatus asmuo – šio asmens lėšomis. Taip pat teminiai geodezijos ir kartografijos darbai gali būtų finansuojami ir Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis (jei tokių būtų gauta).

Dalis savivaldybių geodezijos ir kartografijos darbų (t. y. savivaldybės erdvių duomenų rinkinio tvarkymo darbai) finansuojami iš valstybės biudžeto, todėl Projekto 6 straipsnio 3 dalyje siūloma reglamentuoti, kam ir kokiais pagrindais priklausytų geodezinės ir kartografinės veiklos produkcija, jei ji būtų parengta valstybės biudžeto lėšomis. Kiti savivaldybių geodezijos ir kartografijos darbai (t. y. nurodyti Projekto 6 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 4 punktuose) finansuojami savivaldybės biudžeto lėšomis arba Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos savivaldybei lėšomis.

Kadangi Nacionalinės žemės tarnybos nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras (toliau – žemės ūkio ministras), Projektu numatoma panaikinti Geodezijos ir kartografijos įstatymo 8 straipsnio 1 punkto nuostatas (instituciją geodezijos, kartografijos ir valstybiniais georeferenciniams erdviniais duomenims kaupti steigia ir jos nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė).

Projekto 9 straipsnyje išdėstomos visos Žemės ūkio ministerijos funkcijos ir žemės ūkio ministro tvirtinami teisės aktai. Atsižvelgiant į tai ir siekiant sukurti vientisą dokumentą atitinkamai Projekte siūloma taip pat apibrėžti ir kitų institucijų kompetenciją (8–11 straipsnių nuostatos).

Geodezijos ir kartografijos įstatymo 19 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad erdviniai duomenys, kurie yra nustatomi abipus dviejų ar daugiau valstybių narių sienų, būtų darnūs, Žemės ūkio ministerija kartu su valstybėmis narėmis, turinčiomis su Lietuvos Respublika bendrą valstybės sieną, prireikus bendru sutarimu sprendžia dėl tokių bendrų elementų vaizdavimo ir padėties. Remiantis šiomis nuostatomis Projekto 10 straipsnio 1 dalies 6 punktu Nacionalinei žemės tarnybai siūloma pavesti organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus, o Projekto 10 straipsnio 1 dalies 4 punktu Nacionalinei žemės tarnybai siūloma pavesti patikėjimo teise valdyti, naudoti valstybinę geodezinės ir kartografinės veiklos produkciją, sukurtą vykdant valstybės sienos kartografavimo darbus, ir ją disponuoti.

Lietuvos valstybės sienos darbus planuoja ir organizuoja Vyriausybės komisija Lietuvos Respublikos valstybės sienai delimituoti ir demarkuoti, Lietuvos Respublikos išskirtinei ekonominei zonai Baltijos jūroje nustatyti ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos priežiūros klausimams spręsti, Lietuvos–Latvijos, Lietuvos–Rusijos, Lietuvos–Lenkijos, Lietuvos–Baltarusijos bendros tarpvalstybinės sienos komisijos. Pažymėtina, kad, kaip rodo praktika, perkant sienos kartografavimo paslaugas viešųjų pirkimų būdu ne visada galima tiksliai

nustatyti darbų apimtį, galutinių rezultatų priėmimo tikslus terminus, nes rezultatų priėmimas ir vertinimas priklauso ne tik nuo Lietuvos, bet ir nuo kitos valstybės politikos ir sprendimų priėmimo procesų. Taip pat pasitaiko atvejų, kai komisijų iškeltas užduotis dėl sunaikintų valstybės sienos ženklų ar hidrografinių pasikeitimų reikia spręsti greitai, profesionaliai, objektyviai, trumpais terminais su esamomis priemonėmis ir turimais darbo resursais. Komisijų darbui būtinas tiek ekspertų, tiek rangovų pastovumas, jų nuolatinis dalyvavimas demarkavimo komisijos posėdžiuose, techninių darbo grupių veikloje ir bendravimas su užsienio valstybių sienos demarkavimo ir sienos priežiūros partneriais, kurie ypač vertina įgytą pasitikėjimą. Atsižvelgiant į tai Projekto 10 straipsnio 3 dalies 1 punktu siūloma dalį valstybinių geodezijos ir kartografijos darbų (Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus) pavesti vykdyti VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centrui „GIS-Centras“ (toliau – GIS-Centras), kurio savininko teises ir pareigas įgyvendina Žemės ūkio ministerija. Pagal siūlomas nuostatas GIS-Centras vykdytų funkciją, kuri pagal pobūdį nepriskirtina viešajam administravimui, tačiau valstybei yra būtina. Paaiškiname, kad nors GIS-Centras rinkoje veikia ir kaip privatus subjektas, tačiau didžioji dalis įmonės atliekamų funkcijų priskirtina prie viešojo administravimo – apie 70 procentų įmonės veiklos sudaro administracinių paslaugų teikimas. Paminėtina, kad dar 2004 m. VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ įstatuose<sup>2</sup> buvo įtvirtinta, kad ši įmonė, be kita ko, vykdys veiklą, reikalingą siekiant tenkinti viešuosius interesus geoinformacinių technologijų, kartografijos ir geodezijos srityse; toks šios įmonės veiklos tikslas išliko iki šiol. Taigi, pavedus GIS-Centrui vykdyti valstybei būtiną funkciją, tokia veikla (t. y. Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbų vykdymas) atitiktų tikslą, kurį įmonei pavesta įgyvendinti. Svarbu pažymėti, kad nei viena kita Lietuvoje veikianti įmonė neturi patirties atliekant Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus, o užsienio subjektų dalyvavimas vykdant šiuos darbus galimai keltų grėsmę gautų valstybės sienos duomenų konfidencialumui. Akcentuotina, kad GIS-Centras informacijos apsaugai yra įdiegęs informacijos saugos vadybos sistemą, kuri yra sertifikuota pagal ISO/IEC 27001:2013 standarto reikalavimus. Tai vienintelė geodezijos ir kartografijos srityje veikianti įmonė Lietuvoje, kurios veiklos procesai ir informacijos sauga sertifikuoti pagal minėto tarptautinio sertifikato reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad valstybės sienos kartografavimo darbų rezultatai svarbūs visai valstybei ir todėl reikia ypatingai patikimo tokių darbų vykdytojo, manytina, kad Lietuvos Respublikos valstybės sienos geodezijos ir kartografijos darbus tikslinga pavesti vykdyti GIS-Centrui. Manytina, kad pavedant valstybei svarbias funkcijas vykdyti šiai įmonei, turėtų būti taikoma analogija su viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo tvarka, todėl tokią funkciją aiškiai įvardyti ir įgaliojimus ją atlikti siūlytina įtvirtinti šios valstybės įmonės veiklą reglamentuojančiame įstatyme (Projekto 10 straipsnio 3 dalies 1 punktas).

Be to, Projektu numatoma, kad GIS-Centras, kaip ir dabar, teiks Lietuvos erdvinės informacijos portalo elektronines paslaugas bei atliks Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo (toliau – LitPOS) priežiūrą bei užtikrins nepertraukiamą Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos veiklą (Projekto 10 straipsnio 3 dalies 2–4 punktai). Akcentuotina, kad GIS-Centras yra sukaupęs didžiulę patirtį erdvinės informacijos informacinių išteklių tvarkymo srityje: nuo 2004 m. įmonė vykdo LitPOS priežiūrą, nuo 2011 m. yra Georeferencinio pagrindo kadastro ir Lietuvos erdvinės informacijos

---

<sup>2</sup> Valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ įstatai, patvirtinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2004 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 1P-86 „Dėl Valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ įstatų tvirtinimo“.

portalo tvarkytojas. Pažymėtina, kad vieną iš Lietuvos erdvinės informacijos portalo paslaugų – Topografinių planų informacijos teikimo, priėmimo ir derinimo elektroninę paslaugą sukūrė ir ją naujina GIS-Centras. Naudojantis šios paslaugos modeliu ir GIS-Centro specialistų kompetencija tvarkant su erdviniais duomenimis susijusias el. paslaugas ir jį tobulinant yra kuriamos su erdviniais duomenimis susijusios TIIS paslaugos ir modernizuojamos kitų susijusių informacinių sistemų paslaugos (naudojant TIIS bendro naudojimo žemėlapių naršyklę tobulinamos Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos VIISP, IS InfoStatyba teikiamos paslaugos, kuriama paslauga, kuri leis viešinti elektroninių ryšių infrastruktūrai įrengti tinkamos infrastruktūros erdvinę informaciją, kurią be erdvinio duomenų šiuo metu skelbia Ryšių reguliavimo tarnyba). Atsižvelgiant į tai, kad per šį laikotarpį įmonė yra suformavusi specialistų, turinčių kompetencijos erdvinio duomenų tvarkymo srityje, komandą, taip pat įvertinus tai, kad ji šiuo metu kartu su Žemės ūkio ministerija įgyvendina Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos sukūrimo ir diegimo projektą, bei į tai, kad TIIS steigėjos, tai yra Žemės ūkio ministerija ir Aplinkos ministerija, neturi kitos erdvinio duomenų ir su jais susijusių paslaugų tvarkymą vykdančios kompetentingesnės pavaldžios institucijos, GIS-Centrą planuojama skirti ir Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos tvarkytoju. Pažymėtina, kad valstybės informacinių sistemų tvarkymas yra viešojo administravimo veikla (administracinių paslaugų teikimas numatytas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 3 punkte). Remiantis Viešojo administravimo įstatymo 4<sup>1</sup> straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis, valstybės įmonėms, kurių savininkė yra valstybė, viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikti įstatymais, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, kai tame teisės akte nurodomas konkretus veikiantis ar numatomas steigti subjektas (prireikus jo pavadinimas, paskirtis, teisinė forma, santykiai su kitais viešojo administravimo subjektais ir kt.) ir šiam subjektui nustatomi konkretūs viešojo administravimo įgaliojimai. Vadovaujantis šia teisės akto nuostata bei Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, kuriame nustatyta, kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo paskirstyti asignavimus pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, kuriems galimybė biudžeto lėšas gauti numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose arba Vyriausybės nutarimuose, priimtuose vadovaujantis tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais ir tarptautinėmis sutartimis, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinės paramos, teikiamos Lietuvai, administravimo tvarką, programoms vykdyti, Projekte siūloma įtvirtinti 10 straipsnio 3 dalies 2–4 punktų nuostatas ir GIS-Centrai pavesti konkrečias viešojo administravimo funkcijas, kurioms vykdyti būtų skirtas tiesioginis finansavimas.

Vadovaujantis Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo<sup>1</sup> 15.1 papunkčiu, kuriame nustatyta, kad kai tą pačią valstybės informacinę sistemą turi tvarkyti kelios institucijos, nurodomi keli valstybės informacinės sistemos tvarkytojai, Projektu siūloma numatyti, kad LitPOS stočių geodezinių punktų įrengimą ir priežiūrą atliktų bei nepertraukiamą LitPOS įrangos veiklą, duomenų priėmimą, apdorojimą ir teikimą LitPOS naudotojams užtikrintų du LitPOS tvarkytojai: Vilniaus Gedimino technikos universitetas (toliau – VGTU), kuris yra LitPOS tvarkytojas *de facto*, ir GIS-Centras, kuris parinktas įgyvendinant infrastruktūros plėtrą siekiant užtikrinti informacijos srautų veidrodinę technologiją. VGTU padalinys – Aplinkos inžinerijos fakulteto Geodezijos institutas – yra skiriamas vienu iš LitPOS tvarkytojų, nes sukūrė LitPOS koncepciją Lietuvoje ir laimėjo atvirą tarptautinį konkursą LitPOS koncepcijai įgyvendinti, taigi nuo 2004 m. dalyvauja atliekant LitPOS palaikymo ir plėtros darbus, turi ilgametę patirtį šio tinklo kūrimo, administravimo bei

modernizavimo srityje, aukščiausio mokslinio potencialo geodezijos specializacijos darbuotojus, reikiamą specializuotą techninę įrangą ir vienintelę Lietuvoje Lietuvos akreditavimo tarnybos akredituotą didelio tikslumo kalibravimo bazę Kyviškėse, būtiną LitPOS techninės įrangos komponentų kalibravimui. Todėl šiuo Projektu įtvirtinama *de jure* reali situacija. Svarbu paminėti, kad VGTU įrengta LitPOS nuolatinė stotis VILNIUS ir duomenų tvarkymo centras, į kurį perduodami duomenų srautai iš visų 30 nuolatinių stočių. Paaiškiname, kad, ministerijos žiniomis, Vilniuje nėra kitų biudžetinių įstaigų, kuriose būtų įrengta LitPOS nuolatinė stotis ir duomenų tvarkymo centras. LitPOS nėra vien techninė infrastruktūra, joje bene svarbiausi yra intelektualūs žmogiškieji ištekliai. Techninė informacinių technologijų prasme LitPOS infrastruktūra yra padalyta į dvi veidrodines nepriklausomas dalis, kurių vieną valdo GIS-Centras, o kitą – VGTU. Tokiu būdu pasiektas kuo pilnesnis nepertraukiamas LitPOS darbas, kuris kiek įmanoma labiau apsaugotas nuo duomenų srautų perdavos trikdžių ir kuris ypatingai svarbus tiems ūkio subjektams, kurie taiko tikslias navigacijos sistemas, pvz., kadastriniuose ir geodeziniuose matavimuose, precizinėje žemdirbystėje žemės ūkio technikai naviguoti, statyboje mechanizmams valdyti, oro navigacijoje ir pan. Pažymėtina, kad norint LitPOS nuolatinę stotį VILNIUS ir duomenų tvarkymo centrą, esančius VGTU, perkelti į kitą instituciją neįmanoma nepaisant bet kokių finansinių išteklių, nes nėra kitos valstybinės ar privačios institucijos, kurioje būtų sukauptas būtinas intelektualinis mokslinis potencialas, reikalingas LitPOS mokslinėms problemoms spręsti, ypatingai ilgalaikėms perspektyvoms numatyti, nes tik universitete galima suburti kompleksinę mokslininkų grupę iš reikšmingų mokslo krypčių geodezijos, kartografijos, geofizikos, geologijos, statybos, aplinkos, žemėtvarkos ir kitų gretutinių ir susijusių mokslo sričių, kurie LitPOS ir kitų valstybių analogiškų infrastruktūrų klausimus sprendžia drauge bendradarbiaudami Tarptautinės geodezijos asociacijos, Tarptautinės Žemės sukimosi tarnybos, Šiaurės ir Baltijos valstybių geodezijos komisijos veikloje ir kt. Priminsime, kad VGTU steigėjas yra Lietuvos Respublikos Seimas, todėl ir jo pareiga yra užtikrinti sėkmingą universiteto veiklą. Dėl pirmiau išvardytų priežasčių bei atsižvelgiant į tai, kad Geodezijos instituto nuostatuose<sup>3</sup> numatyta, kad institutas turi teisę vykdyti taikomuosius tyrimus, kuriems reikalingi preciziniai geodeziniai, gravimetriniai ir astronominiai matavimai, siūloma įtvirtinti Projekto 11 straipsnio 4 dalies nuostatas, kuriomis remiantis Vilniaus Gedimino technikos universitetui būtų sukurtas teisinis pagrindas ir vykdyti viešojo administravimo funkciją (t. y. tvarkyti valstybės informacinę sistemą), kuriai būtų skirtas tiesioginis finansavimas. Remiantis Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo<sup>1</sup> 15.2 papunkčio nuostatomis (valstybės informacinės sistemos nuostatuose turi būti nurodoma, kad valstybės informacinės sistemos valdytojas ir valstybės informacinės sistemos tvarkytojas (tvarkytojai) atlieka Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatytas funkcijas, turi šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas, taip pat išvardijamos kitos šiame įstatyme nenustatytos jų funkcijos, teisės ir pareigos) konkrečios abiejų LitPOS tvarkytojų funkcijos apibrėžtos Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo nuostatuose<sup>4</sup>.

Taip pat Projekte siūloma įtvirtinti 11 straipsnio 5 dalies 1 ir 3 punktų nuostatas, kuriomis remdamosi inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančios institucijos ir įmonės,

<sup>3</sup> Geodezijos instituto nuostatai, patvirtinti Vilniaus Gedimino technikos universiteto rektoriaus 2004 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 157.

<sup>4</sup> Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo nuostatai, patvirtinti žemės ūkio ministro 2018 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. 3D-338 „Dėl Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo nuostatų ir Lietuvos Respublikos globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklo duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.

geležinkelių infrastruktūros valdytojai žemės ūkio ministro nustatyta tvarka nuo 2021 m. sausio 1 d. per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą priimtų pateiktus topografinius planus ir inžinerinių tinklų planus, kuriuose yra pažymėti jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys, taip pat užtikrintų, kad per šią informacinę sistemą naudotojai pasiektų jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis, tvarkomus pagal vieningą specifikaciją. Paaškiname, kad šiuo metu šios subjektų pareigos nustatytos žemesnės galios teisės aktuose. Topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų derinimo tvarkos aprašo<sup>5</sup> 8 punkte nurodyta, kad topografinius planus ir inžinerinių tinklų planus vertina ir jiems sudaryti reikalingą inžinerinio tinklo ar kitos inžinerinės infrastruktūros informaciją geodezininkams teikia inžinerinius tinklus ar infrastruktūrą valdančios institucijos ar įmonės vadovo paskirtas asmuo, atsakingas už planų vertinimą ir informacijos teikimą geodezininkams. Šiuo metu topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų derinimo procedūros bei jiems sudaryti reikalinga informacija teikiami per Lietuvos erdvinės informacijos portalo Topografinių planų informacijos teikimo, priėmimo ir derinimo elektroninę paslaugą. Nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių<sup>6</sup> 226 punkte nustatyta, kad kelio planas turi būti suderintas su užsakovu ir kelio savininku, jei kelio savininkas nėra užsakovas, o 259 punkte nustatyta, kad geležinkelių linijos planas turi būti suderintas su užsakovu ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju, jei viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nėra užsakovas. Tai reiškia, kad inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančioms institucijoms ir įmonėms, geležinkelių infrastruktūros valdytojams pareiga derinti planus, kuriuose pažymėti jų valdomi inžinerinės infrastruktūros objektai, numatyta jau šiuo metu, todėl įtvirtinus Projekto 11 straipsnio 5 dalies 1 punkto nuostatas administracinė ar finansinė našta šiems subjektams iš esmės nesikeis. Įtvirtinus Projekto 11 straipsnio 5 dalies 3 punkto nuostatas galėtų nežymiai padidėti administracinė našta geležinkelių infrastruktūros valdytojams, kadangi šiuo metu šiems subjektams teisės aktuose nėra nustatytos pareigos teikti naudotojams jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų duomenis. Atkreipiame dėmesį, kad inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančios institucijos ir įmonės, geležinkelių infrastruktūros valdytojai Projekto 11 straipsnio 5 dalies 1 ir 3 punktuose numatytas funkcijas nuo 2021 m. sausio 1 d. pradės vykdyti per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą, kuri, manytina, paspartins ir palengvins šių subjektų šiuo metu vykdomas funkcijas.

Siekiant sukurti teisinį pagrindą inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančioms institucijoms ir įmonėms, geležinkelių infrastruktūros valdytojams tvarkyti jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis siūloma įtvirtinti Projekto 11 straipsnio 5 dalies 2 punkto nuostatas. Nors iki šiol pirmiau minėtiems subjektams teisės aktuose ir nebuvo nustatytos pareigos tvarkyti jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis (išskyrus Lietuvos automobilių kelių direkciją prie Susisiekimo ministerijos, kuri tvarko Valstybinės reikšmės kelių informacinės sistemos duomenis), pažymėtina, kad dalis tokių institucijų ir įmonių erdvinius duomenis tvarko ir dabar. Ministerijos duomenimis, jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis šiuo metu tvarko AB „AmberGrid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB

<sup>5</sup> Topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų derinimo tvarkos aprašas, patvirtintas žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 3D-754 „Dėl Topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

<sup>6</sup> Nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 522 „Dėl Nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“.

„LitGrid“, AB „Telia Lietuva“ ir VŠĮ „Plačiajuostis internetas“, tačiau jų tvarkomi erdviniai duomenys ne tik sunkiai pasiekiami naudotojams, bet dažnu atveju nėra tinkami įvairiapusiam jų naudojimui, pvz., užtikrinti sąsajas su valstybės registrais, kadastrais ir valstybės informacinėmis sistemomis, naudoti teritorijų planavimui, statybų projektavimui ir pan.

Dėl šių priežasčių šiuo metu norint turėti patikimus stambaus mastelio erdvinius duomenis, tos pačios teritorijos erdviniai matavimai atliekami po kelis kartus, dėl to užtrunka teritorijų planavimo, statybos, nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenų nustatymo ir kiti susiję procesai. Įtvirtinus Projekto 11 straipsnio 5 dalies 2 punkto nuostatas, nuo 2021 m. sausio 1 d. inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančios institucijos ir įmonės, geležinkelių infrastruktūros valdytojai jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis pradėtų tvarkyti pagal vieningus erdvinį duomenų modelius, o tai užtikrintų galimybę juos naudoti įvairiais tikslais (pvz., teritorijų planavimui, statybų projektavimui, įgyvendinant statinio gyvavimo ciklo procesus ir kt. reikmėms). Apibendrinant tai, kas išdėstyta, manytina, kad dėl Projekto 11 straipsnio 5 dalies 2 punkto nuostatų įgyvendinimo inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančioms institucijoms ir įmonėms bei geležinkelių infrastruktūros valdytojams, kurie ir dabar tvarko jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis, administracinė ir finansinė našta neturėtų padidėti. Manytina, kad finansinė našta galėtų atsirasti tik toms inžinerinius tinklus valdančioms įmonėms, kurios iki šiol netvarkė jų valdomų inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinį duomenų, tačiau vertinant tą aplinkybę, kad tokių įmonių valdomi inžineriniai tinklai apima nedideles teritorijas, t. y. vienos savivaldybės ar kelių gyvenamųjų vietovių, finansinės naštos padidėjimas turėtų būti nežymus.

Paiškiname, kad vertinant finansinę naštą dėl Projekto 11 straipsnio 5 dalies 2 punkto nuostatų įgyvendinimo, kuri, tikėtina, atsirastų smulkioms inžinerinius tinklus valdančioms įmonėms, buvo remtasi bandomojo projekto, kurio metu buvo tvarkomi Trakų rajono savivaldybės erdviniai duomenys, rezultatais. Iš projekto rezultatų matyti, kad per mėnesį vienas specialistas gali sutvarkyti ir įkelti į erdvinį duomenų rinkinį apie 35 planus (100 m ilgio, jei plane vaizduojamas inžinerinis tinklas), o 100 m ilgio duomenų integravimas kainuoja 55 Eur. Iš Lietuvos erdvinės informacijos portalo Topografinių planų informacijos teikimo, priėmimo ir derinimo elektroninės paslaugos statistinės informacijos matyti, kad vienai inžinerinius tinklus valdančiai įmonei per metus vidutiniškai tektų sutvarkyti ir įkelti į erdvinį duomenų rinkinį 48 planus (4 800 m ilgio, jei plane vaizduojamas inžinerinis tinklas), o tai kainuotų apie 2 600 Eur per metus. Šią sumą sudarytų darbuotojų darbo užmokestis ir kitos išlaidos (ryšių paslaugų įsigijimo, kvalifikacijos kėlimo, informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo, kitų prekių ir paslaugų įsigijimo bei pan. išlaidos).

2020 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (toliau – SŽNS įstatymas). SŽNS įstatyme nurodyti objektai ir jų apsaugai skirtos teritorijos, kuriose turi būti taikomos SŽNS įstatymu nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos (toliau – objektų teritorijos). Vadovaujantis šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro įstatymų nustatyta tvarka turi būti pateikiamas pranešimas apie naujai nustatytas ir (ar) pasikeitusias (panaikintas) SŽNS įstatyme nurodytas objektų teritorijas kartu su Nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose nurodytais nustatytų teritorijų erdviniais duomenimis. SŽNS įstatymo 141 straipsnyje numatyta, kad asmenys, suinteresuoti ūkinės ir (ar) kitokios veiklos vykdymu, tai yra tie patys Projekte nurodyti inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančios institucijos ir įmonės, geležinkelių infrastruktūros valdytojai, SŽNS įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalyje nurodytus

pranešimus ir prašymus Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui turi pateikti ne vėliau kaip iki 2022 m. gruodžio 31 d.

Siekiant, kad inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančioms institucijoms ir įmonėms, geležinkelių infrastruktūros valdytojams galimai atsirandanti našta būtų kiek įmanoma mažesnė, Projekto 11 straipsnio 5 dalies 3 punktu nustatomas pereinamasis laikotarpis, kurio pabaigos data sutampa su SŽNS įstatyme nustatyta data 2022 m. gruodžio 31 d. Per šį laikotarpį asmenys turės susitvarkyti jų valdomos infrastruktūros erdvinius duomenis ir juos paskelbti TIIIS, taip pat tuos pačius duomenis panaudos SŽNS įstatyme nurodytų teritorijų erdviniams duomenims parengti.

Remiantis Geodezijos ir kartografijos įstatymo 17 straipsnio 3 dalies nuostata geodeziniais punktais įrengti žemė gali būti paimama visuomenės poreikiams Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nustatyta tvarka. Žemės įstatyme nustatyta, kad žemė paimama visuomenės poreikiams tik išimtiniais šiame įstatyme nustatytais 9 atvejais, tarp kurių nėra nurodytas geodezinio punkto įrengimas. Kadangi geodezinio punkto įrengimas Žemės įstatymu nepriskirtas prie nurodytų atvejų, dėl kurių žemė gali būti paimama visuomenės poreikiams, minėtos Geodezijos ir kartografijos įstatymo 17 straipsnio 3 dalies nuostatos atsisakoma.

Remiantis Geodezijos ir kartografijos įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatomis (Projekto 20 straipsnio 2 dalis), valstybės kadastrų, registrų, valstybės informacinių sistemų tvarkytojai, valstybės bei savivaldybių institucijos, tvarkančios erdvinių duomenų rinkinius, atitinkančius Vyriausybės patvirtintas Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros erdvinių duomenų temas, privalo užtikrinti, kad erdvinių duomenų rinkinius naudotojai pasiektų per Lietuvos erdvinės informacijos portalą. Siekiant sudaryti teisinį pagrindą šioms institucijoms tvarkyti minėtus erdvinių duomenų rinkinius, Projekto 11 straipsnio 1 dalies 5 punktu siūloma suinteresuotoms ministerijoms ir valstybės įstaigoms, pavesti tvarkyti Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros erdvinių duomenų temas atitinkančius erdvinių duomenų rinkinius, teisės aktų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatomis Projekto 12 straipsnio 8 dalyje siūloma nustatyti atsisakymo išduoti geodezininko kvalifikacijos pažymėjimą pagrindus.

Atsižvelgiant į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 reguliavimą bei šio reglamento nuostatų kontekste įvertinus Geodezijos ir kartografijos įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje įtvirtinto reikalavimo proporcingumą siekiamiems tikslams Projekte siūloma atsisakyti nuostatų dėl geodezininkų, turinčių galiojančias nuobaudas, sąrašo paskelbimo Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainėje. Duomenys apie geodezininko nuobaudas (įspėjimo apie tai, kad nepašalinus pažeidimų kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas bus sustabdytas, data, terminas, per kurį turi būti pašalinti pažeidimai, ir pažeidimų pašalinimo data; kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo sustabdymo data ir pagrindas; kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo panaikinimo data ir pagrindas), kaip ir dabar, bus tvarkomi Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengėjų, matininkų ir geodezininkų žinybiniame registre, tačiau viešai skelbiami nebus.

Šiuo metu savivaldybės, vykdydamos topografinių planų ir erdvinių duomenų rinkinių tvarkymo darbus, kartu tvarko ir inžinerinių tinklų planų informaciją, o tai sudaro prielaidas dubliuoti darbus. Siekiant išvengti darbų dubliavimo topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinių duomenų tvarkymo srityje, Projektu siūloma nubrėžti takoskyrą tarp minėtus duomenis tvarkančių institucijų: nuo 2021 m. sausio 1 d. savivaldybėms numatoma pavesti tvarkyti Žemės paviršiaus gamtinių ir antropogeninių objektų, išskyrus kitų asmenų valdomus

inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius ir geležinkelių infrastruktūrą, erdvinius duomenis (Projekto 2 straipsnio 31 dalis, 6 straipsnio 1 dalies 2 punktas, 11 straipsnio 2 dalies 1 punktas), o inžinerinių tinklų, valstybinės reikšmės kelių ir geležinkelių infrastruktūros erdvinius duomenis siūloma pavesti tvarkyti šiuos objektus valdančioms institucijoms ir įmonėms (Projekto 11 straipsnio 5 dalies 2 punktas).

Paminėtina, kad tam, jog tvarkomus topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis būtų galima naudoti įvairiais tikslais (pvz., teritorijų planavimui, statybų projektavimui, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymui, įgyvendinant statinio gyvavimo ciklo procesus ir kt. reikmėms), visi topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys turėtų būti tvarkomi pagal vieningus erdvinių duomenų modelius. Atsižvelgiant į tai Projekte numatytos prielaidos sukurti valstybės informacinę sistemą (Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą), kuri būtų skirta informacinių technologijų priemonėmis centralizuotai tvarkyti ir vieno langelio principu teikti pastatytą ir projektuojamą topografijos ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis, naudojamus su teritorijų planavimu ir priežiūra, statybos valstybiniu valdymu ir statybos valstybine priežiūra, turto valdymu susijusiuose procesuose.

Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo<sup>7</sup> 5 punkte nustatyta, kad, jeigu informacinė sistema steigiama kelių bendru pavaldumu nesusijusių institucijų funkcijoms atlikti, valstybės informacinę sistemą steigiančios institucijos rengia bendrą teisės akto, kuriuo tvirtinami valstybės informacinės sistemos nuostatai ir viena iš valstybės informacinę sistemą steigiančių institucijų skiriama valstybės informacinės sistemos valdytoja, projektą, kadangi per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą numatoma teikti elektronines paslaugas, su kuriomis susijusią politiką formuoja ne tik Žemės ūkio ministerija, bet ir Aplinkos ministerija, Projekto 25 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos nuostatus tvirtintų žemės ūkio ministras kartu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministru (toliau – aplinkos ministras).

Šios informacinės sistemos valdytoja siūloma paskirti Žemės ūkio ministeriją. Planuojama, kad Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinė sistema bus sukurta ir pradės veikti nuo 2021 m. sausio 1 d. Projekto trečiajame skirsnyje siūloma apibrėžti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos teikiamas paslaugas, erdvinius duomenis ir jų teisinį statusą, taip pat vadovaujantis Geodezijos ir kartografijos įstatymo 23 straipsnio 6 dalies 2 punktu ir atsižvelgiant į inžinerinės infrastruktūros objektų svarbą siūloma nustatyti, kad prieigos prie inžinerinių tinklų erdvinių duomenų bus nustatomos Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos nuostatuose.

Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos duomenų tvarkymas ir šios sistemos veiklos palaikymas reikalauja didelių lėšų. Iš valstybės biudžeto savivaldybių erdvinių duomenų rinkiniams, kurie sudarys Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos informacinį pagrindą, tvarkyti skiriama kasmet apie 1,5 mln. eurų, o šiai sistemai palaikyti reikės apie 0,6 mln. Eurų kasmet. Projekto 7 straipsnio 5 dalimi nustatoma, kad Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės palaikymas bus finansuojamas iš Žemės ūkio ministerijai ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai atitinkamais metais patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų.

<sup>7</sup> Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Siekiant aiškiai apibrėžti Žemės ūkio ministerijos ir Aplinkos ministerijos kompetenciją topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinių duomenų, kurie naudojami teritorijų planavimui, statybai ir jos priežiūrai, tvarkymo srityje, Projekte siūloma Žemės ūkio ministerijai pavesti koordinuoti ir kontroliuoti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos Žemės paviršiaus gamtinių ir antropogeninių objektų erdvinių duomenų rinkinio tvarkymo darbus bei patvirtinti šio rinkinio specifikaciją ir aprašą, o Aplinkos ministerijai – planuoti, koordinuoti ir kontroliuoti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje suprojektuotų ir numatomų įrengti objektų erdvinių duomenų rinkinių tvarkymo darbus ir patvirtinti šių rinkinių specifikacijas ir aprašus.

Atsižvelgiant į Geodezijos ir kartografijos įstatymo 18 straipsnyje apibrėžtą Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros paskirtį, į šią infrastruktūrą patenka Lietuvos erdvinės informacijos portalas, Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinė sistema ir Georeferencinio pagrindo kadastras, kurie aprašyti atskiruose Geodezijos ir kartografijos įstatymo skyriuose. Siekiant logiško susiejimo ir teisinio reguliavimo vientisumo Projektu siūloma nustatyti, kad Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros informacinius išteklius sudaro Lietuvos erdvinės informacijos portalas, Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinė sistema, Georeferencinio pagrindo kadastras bei LitPOS (Projekto 19 straipsnis), bei šios infrastruktūros komponentus aprašyti viename skyriuje (VI skyrius).

Akcentuotina, kad informacija apie Lietuvos Respublikos teritorijos ribą iki šiol nėra tvarkoma jokiam valstybės registre ar kadastre, todėl siekiant užpildyti šią teisinio reglamentavimo spragą, Projekto 29 straipsnyje siūloma praplėsti Georeferencinio pagrindo kadastro objektų sąrašą, įtraukiant į jį Lietuvos Respublikos teritorijos, jos išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo Baltijos jūroje ribą.

Europoje erdvinių duomenų kūrimo srityje vyrauja tendencija, kad vis daugiau šių duomenų teikiama neatlygintinai. Manytina, kad tokią praktiką turėtų taikyti ir Lietuva, todėl Projekte siūloma atsisakyti nuostatos, kad geodezinės ir kartografinės veiklos produkcija, naudojama pridėtinės vertės paslaugoms teikti ar pridėtinės vertės produktams sukurti, būtų teikiama atlygintinai. Be to, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024, įsigaliojusios 2019 m. birželio 20 d., dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo nuostatas Projektu nustatoma, kad valstybiniai erdvinių duomenų rinkiniai ir žemėlapiai yra atviri, tai yra pagal tarptautinį „Creative Commons“ autorinių teisių modelį priskiriami duomenų rinkinio pakartotinai naudoti leidimo tipui, nurodytam Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro tvirtinamose Viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo rekomendacijose.

Kiti Projekto pakeitimai yra redakcinio pobūdžio ir siūlomi siekiant užtikrinti teisinio reglamentavimo aiškumą, nuoseklumą ir vientisumą.

Viena iš Projekto numatomų Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos paslaugų yra informacijos apie numatomą įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą ir tinkamos paskirties fizinę infrastruktūrą viešinimo paslauga. Atsižvelgiant į tai, ERĮ pakeitimo projektu siūloma numatyti, kad atitinkama informacija apie numatomą įrengti elektroninių ryšių infrastruktūrą ir (ar) tinkamos paskirties fizinę infrastruktūrą skelbiama Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje, atitinkamai atsisakant šios informacijos teikimo Tarnybai ir jos skelbimo Tarnybos interneto svetainėje. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Projektu įtvirtinamas esamų infrastruktūros objektų erdvinių duomenų tvarkymas Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje, numatant, kad prieiga prie erdvinių duomenų per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą yra vieša, kartu įtvirtinant

prieigos prie šioje sistemoje tvarkomų duomenų bei jų viešinimo sąlygas, ERĮ pakeitimo projektu siūloma atsisakyti ERĮ 39 straipsnio 8 dalyje numatytos pareigos Tarnybai sudaryti galimybę infrastruktūros naudotojams elektroniniu būdu gauti valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir viešųjų įstaigų elektroniniu būdu valdomą ir (arba) tvarkomą informaciją apie esamą elektroninių ryšių infrastruktūrą ir (arba) tinkamos paskirties fizinę infrastruktūrą, numatant, kad šią informaciją infrastruktūros naudotojams turi teisę gauti Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Taip pat ERĮ pakeitimo projektu atliekami kiti redakcinio pobūdžio patikslinimai.

**5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Priėmus Projektą ir ERĮ pakeitimo projektą (toliau kartu – projektai) neigiamų pasekmių nenumatoma.

Numatomas teisinis reguliavimas teigiamai paveiks vieningų ir suderintų stambaus mastelio informacinių išteklių – topografijos ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinių duomenų – kūrimą, statinio gyvavimo ciklo procesų įgyvendinimą.

Tiesioginės numatomo teisinio reguliavimo pasekmės: Projektui įgyvendinti reikės papildomų lėšų, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje tai leistų taupyti valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšas, nes vieningi ir suderinti stambaus mastelio informaciniai ištekliai būtų nuolat naudojami skirtingų institucijų daugelyje sričių: valstybės registrų, kadastrų ir valstybės informacinių sistemų duomenims kurti, teritorijų planavimui, statybų projektavimui, elektroninių ryšių infrastruktūros plėtojimui ir pan. Tai sudarytų prielaidas išvengti darbų dubliavimo topografijos ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinių duomenų tvarkymo srityje.

**6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Projektai nesusiję su įtaka kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

**7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Projektų įgyvendinimas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai, kadangi viename prieigos taške – Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje – bus pasiekiami vieningi topografijos ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys. Tokiu atveju Lietuvos ir užsienio verslo subjektams (projektuotojams, geodezininkams, matininkams, žemėtvarkininkams, statybininkams, infrastruktūros naudotojams ir kt.) reikės mažiau laiko ir pastangų pasiekti oficialius ir patikimus stambaus mastelio erdvinius duomenis, taip pat šie duomenys leis tiksliau įvertinti planavimo, projektavimo ar miestų ūkio infrastruktūros objektų priežiūros darbų apimtį, netiesiogiai spartins žemės kasimo, statybos ir kt. leidimų išdavimą, sudarys prielaidas mažinti elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo sąnaudas.

**8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Priėmus projektus, kitų galiojančių įstatymų keisti nereikės.

**9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

Projekte vartojami nauji terminai ir sąvokos įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

**10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus**

Projektų nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

**11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti**

1. Priėmus Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymą, Žemės ūkio ministerija turės parengti ir iki 2020 m. rugsėjo 31 d. pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei šiuos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektus:

1.1. „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 3 d. nutarimo Nr. 651 „Dėl Administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų ir pavadinimų tvarkymo“ pakeitimo“;

1.2. „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

1.3. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 1853 „Dėl Geodezininko kvalifikacijos pažymėjimų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“;

1.4. „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimo Nr. 215 „Dėl Georeferencinio pagrindo kadastro steigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veikimo pradžios nustatymo“ pakeitimo“;

1.5. „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1043 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ pakeitimo“;

1.6. „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ pakeitimo“.

2. Priėmus Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymą, žemės ūkio ministras iki 2020 m. rugsėjo 31 d. turės priimti šiuos įsakymus:

2.1. „Dėl Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros koordinavimo struktūros nustatymo“;

2.2. „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. 3D-629 „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančios geodezinės ir kartografinės veiklos produkcijos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

2.3. „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. 3D-630 „Dėl Atlygio už valstybinės geodezinės ir kartografinės veiklos produkcijos naudojimą pridėtinės vertės produktui kurti ir (ar) pridėtinės veiklos paslaugai teikti nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“;

2.4. „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 3D-350 Nr. 3D-629 „Dėl Lietuvos erdvinės informacijos portalo nuostatų ir Lietuvos erdvinės informacijos portalo duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;

2.5. „Dėl Valstybinių geodezinių tinklų geodezinių ženklų perkėlimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2.6. „Dėl Informacijos apie geodezinių ženklų būklę teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2.7. „Dėl Savivaldybei pateiktų topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2.8. „Dėl Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos erdvių duomenų tvarkymo aprašo patvirtinimo“;

2.9. „Dėl Erdvių duomenų teikimo per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2.10. „Dėl Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos Žemės paviršiaus gamtinių ir antropogeninių objektų erdvių duomenų rinkinio specifikacijos patvirtinimo“.

3. Priėmus Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymą, iki 2020 m. rugsėjo 31 d. aplinkos ministras turės įsakymu patvirtinti suprojektuotų ir numatomų įrengti objektų erdvių duomenų rinkinių specifikacijas ir tvarkymo aprašus.

4. Priėmus Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymą, iki 2020 m. rugsėjo 31 d. žemės ūkio ministras ir aplinkos ministras turės patikslinti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos nuostatus.

5. Priėmus Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymą, iki 2020 m. rugsėjo 31 d. Nacionalinės žemės tarnybos direktorius turės priimti šiuos įsakymus:

5.1. „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2005 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. 1P-209 „Dėl Žemės sklypo ribų ženklinimo taisyklių ir Riboženklų standartų patvirtinimo“ pakeitimo“;

5.2. „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2017 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 1P-710-(1.3 E.) „Dėl Valstybei nuosavybės teise priklausančios geodezinės ir kartografinės veiklos produkcijos teikimo formų pavyzdžių patvirtinimo“ pakeitimo“;

5.3. „Dėl geodezinių ženklų standartų patvirtinimo“;

5.4. „Dėl valstybiniais erdvių duomenų rinkinių ir žemėlapių naudojimo leidimo formos patvirtinimo“.

6. Priėmus Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymą, iki 2020 m. rugsėjo 31 d. savivaldybių administracijų direktoriai įsakymais turės patvirtinti:

6.1. Savivaldybės geodezinės ir kartografinės veiklos produkcijos bei savivaldybės teritorijos archyvinės geodezinės ir kartografinės medžiagos teikimo naudotojams tvarkos aprašą;

6.2. Savivaldybės geodezinių tinklų geodezinių ženklų perkėlimo tvarkos aprašą.

**12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)**

Planuojama, kad Projektui įgyvendinti, tai yra Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinei sistemai palaikyti, iš Žemės ūkio ministerijos ir Aplinkos ministerijos asignavimų

nuo 2021 metų kasmet reikės skirti po 530 tūkst. Eur. Šios lėšos bus skirtos sistemos palaikymo darbus vykdysiančių 15 specialistų darbo užmokesčiui ir kitoms išlaidoms (ryšių paslaugų įsigijimo, kvalifikacijos kėlimo, informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo, kitų prekių ir paslaugų įsigijimo bei pan. išlaidos).

Pradėjus veikti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinei sistemai viena šios sistemos paslaugų pakeis per Lietuvos erdvinės informacijos portalą teikiamą Topografinių planų informacijos teikimo, priėmimo ir derinimo elektroninę paslaugą, kurios modelio pagrindu ir kuriama planų tikrinimo paslauga, taip pat sukurta sistema leis atsisakyti Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ erdvinio duomenų modulio, tai yra lėšos, šiuo metu skiriamos paslaugai ir moduliui palaikyti, bus perskirstytos Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinei sistemai palaikyti.

Paaiškiname, kad minėtai valstybės informacinei sistemai sukurti valstybės biudžeto lėšų nereikia – ji yra kuriama įgyvendinant Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos sukūrimo ir diegimo projektą pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenė skatinimas“ 2.3 investicinio prioriteto „Taikomųjų IRT (informacinės ir ryšių technologijos) e. valdžios, e. mokymosi, e. įtraukties, e. kultūros ir e. sveikatos programų tobulinimas“ 2.3.1 konkrečiojo uždavinio „Technologiškai pažangiais ir į vartotoją orientuotais elektroniniais sprendimais padidinti viešųjų ir administracinių paslaugų prieinamumą ir kokybę“ investicinio projekto įgyvendinimo veiklas „Elektroninių paslaugų gyventojams ir verslui kūrimas tokiose srityse, kaip įvairių administracinių procedūrų tvarkymas“ ir „Erdvinių duomenų suderinamumo ir pasiekiamumo užtikrinimas“.

Kitoms Projekto ir ERĮ pakeitimo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų neprireiks. Paaiškiname, kad Lietuvos erdvinės informacijos portalo tvarkymas, Georeferencinio pagrindo kadastro duomenų atnaujinimas ir palaikymas, LitPOS priežiūra (atitinkamai 770 tūkst. eurų, 570 tūkst. eurų ir 140 tūkst. eurų) šiuo metu finansuojami Žemės ūkio ministerijos strateginio veiklos plano Žemės tvarkymo ir administravimo bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymo programos priemonėmis įgyvendinti skirtomis lėšomis.

### **13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

### **14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis**

Projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc: *planas, duomenų bazė*.

ERĮ pakeitimo projekto reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc: *elektroninių ryšių infrastruktūra, bendras elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimas ir (ar) naudojimas*.

### **15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.**

Nėra